

*İşgaldan
azad olunmuş
ərazilərin gələcəyi
elə planlaşdırılır ki,
uzunmüddətli dayanıqlı inkişaf
təmin edilsin, əhali öz dədə-baba
torpağında təhlükəsiz yaşasın*

BÖYÜK QAYIDIS Əbədi olacaq

44 günlük Qarabağ savaşında ordumuzun başladığı əks-hücum əməliyyatı nəticəsində torpaqlarımız erməni işgalından azad olundu. Bu gün işgaldan azad etdiyimiz torpaqlarda ermənilərin basdırıldıqları minaların tapılıb zərərsizləşdirilməsi istiqamətində mütəxəssislərimiz var gücləri ilə çalışırlar. Amma hələ də Qarabağda çoxsaylı problemlər qalır ki, onlardan biri də minalar məsələsidir. Azərbaycan minalarla ən çox çırklənmiş 10 ülke sırasındadır. Hazırda torpaqların minalarдан təmizlənməsi problemi var. Azad edilən ərazilərin yenidən qurulması üçün ilk növbədə ərazilər minaldan təmizlənməlidir. Minalanmış ərazilərin xəritəsinin verilməməsi ilə bağlı problem də hələ də gündəmdədir. Ermənilər basdırıldıqları minaların xəritələrini vermirlər. Bu da insan həyatı üçün təhlükə mənbəyi olaraq qalması ilə yanaşı, eyni zamanda, Ermənistən özünün də imza atdığı Cenevrə Konvensiyasına görə hərbçi cinayətdir.

(davamı 4-cü səhifədə)

(Əvvəl 1-ci səhifədə)

Vətən müharibəsində Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan hərbi-siyasi yollarla özünün ərazi bütövlüyünü və tarixi ədaləti bərpa edib. Vətən müharibəsində tam məglubiyyətə uğrayan Ermənistən 2020-ci il noyabrın 10-da kapitulyasiya aktına imza ataraq, ölkəminin işğal altındakı digər ərazilərindən qoşunlarını çıxarmağa məcbur olub. Dövlətçiliyimizin ən şərəflə səhifəsi olan bu tarixi Zəfərlə Azərbaycan düşmən ölkənin 30 illik işğalına son qoymaqla yanaşı, həmcinin bir gülətənən atmadan, bir şəhid vermedən Ağdam, Kəlbəcər və Laçını işğaldan azad edib. XXI əsrin yeni müharibə modelini bütün dünyaya təqdim edən Azərbaycan qlobal iqtisadi proseslərdə də yeni reallıqlar yaradıb, yeni iqtisadi münasibətlər və beynəlxalq iqtisadi çağırışlar mühiti formalaşdırıb.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərimizə Böyük Qayıdışın təmin edilməsi üçün Azərbaycan dövləti tərəfindən kompleks fəaliyyət planlarının hazırlanması ilə bərabər, artıq bu istiqamətdə olduqca əhemməyətli praktiki fəaliyyətə də başlanılıb. Bu gün yeni dövrün başlığını, Qarabağın bərpası ilə bağlı bizim əsas rəqibimizin zaman olduğunu vurğulayan Prezident İlham Əliyev deyir ki, ölkənin gələcəyini elə planlaşdırılmalıq ki, uzunmüddətli dayanıqlı inkişaf təmin edilsin, müstəqillik əbədi olsun, ölkəmizin qüdrəti, təsir imkanlarımız artırın və Azərbaycan xalqı daim təhlükəsizlik şəraitində öz dədə-baba torpağında yaşasın. Azərbaycan artıq postmühərbi dövündə bütün qüvvəsini quruculuq, bərpa işlərinə, infrafstruktur layihələrinin reallaşdırılmasına yönəldib. İşğaldan azad olunan ərazilərin minalardan təmizlənməsi istiqamətdə işlər də davam edir. Böyük Qələbəmizin ötən dövrdə işğaldan azad olunan Ağdam rayonunda 97 min, ardınca Füzuli və Zəngilanda 92 min minanın xəritələrinin əldə edilmesi dövlət başçımızın diplomatik qələbəsinin bariz ifadəsidir. "Biz, əlbəttə, ilk növbədə, mina təmizləmə işləri ilə məşğul olmalıyıq və məşğul oluruq", - deyən dövlətimizin başçısı Daşkəsənə səfəri çərçivəsində Azərbaycan Televiziyasına verdiyi müsahibədə qeyd edib ki, bu, həm ən çox vaxt, həm də böyük vəsait aparıb. Əfsuslar olsun ki, mühabibdən sonra 150-

yə yaxın Azərbaycan vətəndaşı minalara düşərək ya hələk olub, ya da öz sağlamlığını itirib. Azərbaycan ərazilərinin kütłəvi şəkildə minalarla və təhlükəli döyüş suratlari ilə cırkləndirən, yaşayış məskənlərini, kəndləri, şəhərləri viran edərək yer üzündən silmiş faşist ideologiyasından bəhrənən Ermənistən bütövlükde minalanmış ərazilərin xəritələrini Azərbaycana verməməsi işğaldan azad edilən ərazilərimizdə layihələrin daha sürətlə və

xəritələrini verməməsi nə məqsəd güdür? Daha çox azərbaycanlılar hələk olsun, daha çox insanlar əlil olsunlar. Bu, düsməncilik deyil, nədir? Bu, bir daha onların xisəltini göstərir", - deyə dövlətimizin başçısı diqqətə çatdırıb.

Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Hikmet Hacıyev vurğulayıb ki, mülki əhalili minaların hədəfi olmamalıdır. Beynəlxalq humanitar hüquqa əsasən Ermənistən Azərbaycanın mülki əhalisinin hüquqlarını

ilan torpaqlarımızda tezlikle canlanmanın və məskunlaşmanın şəhidi olacaq. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfərləri zamanı vacib layihələrə start verilməsi və əhemməyətli layihələrin reallaşması işğaldan azad olunmuş ərazilərdə artıq böyük inkişafın təməlinin qoyulması ilə yanaşı, həm də beynəlxalq seviyyələrde inkişafi təmin etməkdir.

Qarabağın dirçəlişi və işğaldan azad olunmuş ərazilərimizə qayıdış isə çoxdan başlayıb. Belə ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulmasının təmeli hələ bir neçə il əvvəl Cəbrayıllı Cocuq Mərcanlı kəndinin yenidən qurulması ilə qoyulub. Hələ o zaman bu kiçik kəndin timsalında xalqımız gördü ki, Prezident İlham Əliyev tezliklə bütün torpaqlarımızı işğaldan azad edəcək və həm də onları yenidən dirçəldəcək. Hər birimiz o vaxt İlham Əliyevin qələbə və quruculuq əzminin, qətiyyətinin şahidi olmuşduq. İndi isə bütün azad olunmuş şəhər və rayonlar dirçəliş yolundadır. Hələ müharibənin davam etdiyi günlərde İlham Əliyevin göstəriş və tapşırıqları ilə azad olunmuş ərazilərdə kommunikasiyaların bərpasına başlanılıb. Çox qısa müddədə Qarabağın qapısı adlanan Füzulidə yeni hava limanının tikilimiş, işğaldan azad edilən ərazilərdə bir sira infrafstruktur layihələrinin həyata keçirilməsi, o cümlədən elektrik enerjisi ilə təminat və yol infrafstrukturunun yenidən qurulması olduqca təqdirəlayıqdır.

Bütün bunlar onu göstərir ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası və inkişafı Azərbaycan dövləti üçün prioritet məsələdir.

Hazırda bölgənin elektrik enerjisi ilə tam təmin edilməsi istiqamətdə zəruri tədbirlər həyata keçirilir. Vətən müharibəsi başa çatdıqdan cəmi bir neçə ay sonra Qarabağın elektrik enerjisi zəncirinin əsas hissələrini təşkil edən 8 meqavat gücündə "Gülebird" Su Elektrik Stansiyası, 110/35/10 kilovoltluq Şuşa, Füzuli və Şükürbəyli yarımtansiyalarının işə salın-

ması proseslərin sürətlə aparılmasının göstəricisidir. Cəbrayıllı rayonu ərazisində - Araz çayı üzərində yerləşən "Xudafərin" və "Qız Qalası" hidroqovşaqları və su elektrik stansiyaları ilə bağlı işlər yenünləşmək üzrədir. Ağdam və Şuşa şəhərinin baş planı təsdiq olunub. Şuşa şəhəri tamamilə yenidən qurulur. Prezident İlham Əliyev işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin bərpasını və yenidən qurulmasını strateji vəzifə kimi müəyyən edib və bu prosesdə müasir innovativ yeniliklərin tətbiq edilməsini əsas hədəflərdən biri kimi iirel sürüb. İşğaldan azad edilən ərazilərin bərpası, milli iqtisadiyyata sürətli in-teqrasiyası, dayanıqlı inkişafının təmin olunması, orada ən müasir infrafstruktur qurulması, mədəni-tarixi abidələrin bərpası və layiqli yaşayış şəraitinin yaradılması istiqamətdə genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilir. Bu çərçivədə icra olunan layihələr həmin ərazilərin qısa müddət ərzində sülh və əməkdaşlıq bö-

gəsinə çevrilməsində və iqtisadi inkişafında mühüm rol oynayacaqdır. Sözügedən ərazilərdə zəngin resurs və infrafstruktur potensialından səmərəli istifadə, dövlət-özəl sektor tərəfdəşligi ən əlverişli biznes mühiti əsasında iqtisadi fəaliyyətin canlandırılması və dayanıqlı məskunlaşmanın təmin olunması ölkənin uzunmüddətli inkişaf prioritətləri ilə vəhdətdə olan tədbirlərlə dəstəklənməlidir. Bu gün qürurla de-yə bilərik ki, qacqın və mecburi köckünlərin 30 illik həsrətlərinə və əziyyətlərinə son qoyulub. Ərazilərin sürlə bərpa olunması və müharibədən əvvəl orada yaşımiş bütün insanların doğma yurdularına qayıtmaları üçün işlər görülür. İnanıq ki, tezliklə sönmüş ocaqlarda həyat yenidən qaynayaq. Bu inamı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyaset yaradır.

**Mustafa KAMAL,
"Respublika".**

BÖYÜK QAYIDİŞ

əbədi olacaq

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin gələcəyi elə planlaşdırılır ki, uzunmüddətli dayanıqlı inkişaf təmin edilsin, əhali öz dədə-baba torpağında təhlükəsiz yaşasın

tehlükəsiz şəkildə aparılmasına maneələ yaradır.

Mina xəritələrinin Azərbaycana verilməsinin və bunun hansıa şərtlərle verilməsinin əxlaqsızlıq, mənəviyyətsizliq, vicdansızlıq olduğunu vurğulayan Prezident İlham Əliyev deyib ki, bu, normal insanı davranışa zidd olan yanaşmadır. "Bu, bir daha Ermənistən rəhbərliyinin bize qarşı olan nifrətinin, düşmənciliyin təzahüründür. Çünkü mina xəritələrini verməsinin heç bir əsası yoxdur. Müharibə qurtarır, biz qalib gelmişik. Ermənistən məğlub olub, bu məglubiyyətə barışır, barışmalı olub, məcbur etdi. İndi mina

kobud şəkildə pozur. O, həmcinin beynəlxalq qanunları pozaraq mina xəritəsini Azərbaycana təqdim etməkdən də imtiна edir. Minalar Azərbaycan əhalisine qarşı qırğındır və işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpasını ləngidir. Minaların xəritəsinin Ermənistən tərəfindən təqdim edilməməsi, eyni zamanda regionda sülh və etimadın yaradılmasının qarşısını alır. Azad olunmuş ərazilərdə artıq böyük inkişafın təməlləri atılır. Məqsəd yalnız ölkə seviyyəsində deyil, həm də uğurlu in-teqrasiya ya nail olmaqla, regional və beynəlxalq seviyyələrdə inkişafı təmin etməkdir. 30 ilə yaxın erməni vandallizmə məruz qa-